

Leo X. in Concilio Lateranensi.

Dispensationes ad plura incompossibilia, ultra duo, nisi qualificatis iuxta formam juris communis, non concedantur, nisi ex magna & urgenti causa. Et personis, cuiuscunque dignitatis, parochiales Ecclesias, & earum perpetuas vicarias, ac dignitates majores & principales, etiam per viam unionis, vel commendæ ad vitam, ultra quatuor obtinend. ex nunc terminum duorum annorum præfigimus, ut interim quatuor tantum ex eis retentis, reliquas dimittere teneantur, & beneficia dimittenda hujusmodi resignari valeant in manibus ordinariorum, ad effectum, ut de illis provideatur personis per eos nominandis, quacunque reservatione, etiam generali, etiam ex qualitatibus resignantium personarum resultante, non obstante quo elapso termino, nisi dimiserint omnia, vacare censeantur, ac possint libere, ut vacantia, impetrari, talesque præterea retinentes, poenas extravagantis, execrabilis, recolendæ memoriæ Joannis Papæ XXII. etiam prædecessoris nostri, incurrant.

C A P. VII.

Ad beneficia, quibus cura animarum jungitur, vita & morum tum doctrinæ splendore insignes, probei debent, examine prævio, ac diœcesanorum testium fide & depositione mediante.

Pius IV.

Inter multiplices curas decernimus & declaramus, parochiales Ecclesias, & alia beneficia Ecclesiastica curata, personis sic examine prævio, & per diœcesanorum ac testium fidem, & depositionem eorundem, idoneis repertis, ac præfinito per eos juramento & obligatione, de apud illa certo tunc expresso tempore residendo, per nos collata, quæ postmodum per eandem personas, juramento & obligatione hujusmodi neglectis, etiam in eisdem manibus nostris, etiam ex hujusmodi permutationis causa resignata, seu quovis modo, etiam per juris cessionem, literis non expeditis dimissa fuerint, ac ea, in quibus, ut præfertur, prout tenebantur, debito tempore non relederint, tam de jure quam de facto, ut prius videlicet adhuc eo, quo dum de illis per nos eis, ut præfertur, provifum, seu providi concessum existit modo, eo ipso vacare, & sic, ac ceu per infra scriptam privationem vacantia impetrari, & de illis, tanquam sedis præfate, etiam propter præmissa reservatis, per nos, & Romanum Pontificem pro tempore existentem, & non alios collatores, disponi posse, ac collationes, & provisiones de hujusmodi beneficiis tam idoneis repertis, quam aliis ex earum resignatione seu concessione jus habentibus personis, cuiuscunque qualitatis, conditionis, & præminentiæ existant, etiam si Pontificali dignitate præfulgeant, nullius roboris vel momenti existere, & viribus enervatas, eosque hujusmodi beneficiis privatos esse, & ceteri debere: ita tamen, quod propter vacationem & privationes prædictas, eorundem beneficiorum possessores, seu in illis intrusi, vel super illis colligantes, aliquid jus non acquirant, nec acquisitum sit, seu esse censeatur, nec ipsi de annali, seu triennali, vel aliarum regalium nostrarum beneficio gaudeant, neque illo, aut alio juris adminiculo se juvare possint. Et ne ipsi ulterius in sua malitia glorientur, sed, si non Domini timore, saltem formidine poenæ, a similibus abstineant, omnes & singulos, ut præfertur, vel alias quomodolibet gratificatos, qui de cætero, de parochialibus Ecclesiis, perpetuis vicariis, & aliis beneficiis Ecclesiasticis curatis, per obitum vacantibus, examine prævio, ac diœcesanorum, & testium fide, & depositione hujusmodi mediante, ac ultra ea, quæ sacri Canonis faciunt, præfinito juramento & obligatione, de eisdem beneficiis intra certum

a Pluralitas beneficiorum tum Divino tum Casareo jure damnatur. Pontificio quidem c. sanctorum. 70. dist. c. clericus. 21. g. 1. & c. 1. 89. dist. Imperator maxime improbat quempiam habere duas militias. l. iis quidem. C. qui militare non possunt. 22. & duo quidem collegia. l. 1. ff. de coll. illicit.

tempus personaliter deservendis, a nobis sibi provideri obtinuerit, beneficia ipsa, non adimpletis promissis, & obligationi hujusmodi minime satisfacto, in aliorum, etiam intrusorum vel possessorum favorem simpliciter, vel ex causa permutationis hujusmodi resignaverint, seu cesserint, aut illa quovis modo, etiam occasione litis & molestiæ dimiserint, necnon eos, in quorum favorem beneficia ipsa sic resignaverint, cesserint, & dimiserint, illosque, qui ad id auxilium, consilium, vel favorem, directe vel indirecte, scienter præstiterint, inferiores ab Episcopis videlicet, sententia majoris excommunicationis eo ipso per contravenientes incurrenda, a qua non nisi a nobis, aut Romano Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo constituti, absolvi queant, auctoritate Apostolica, & tenore præmissis innodamus, eisdem excommunicatis, & ad prædicta, & alia per eos obtenta, sive secularia, sive regularia, quomodolibet qualificata beneficia Ecclesiastica, inhabiles & incapaces eo ipso esse, ut præfertur, ceteri, beneficiaque ipsa, ipso jure & de facto, vacare, & a nobis, tanquam apud sedem præfata vacantia, & propterea dispositioni Apostolicæ reservata, & non aliis, per quoscunque, dummodo ipsi privatis & incapacibus consanguinei, vel affines, aut alias confidentes non sint, quos etiam ad hoc incapaces esse volumus, impetrari posse, si que per quoscunque, quavis auctoritate fungentes, Judices & personas, etiam Curie Camera Apostolicæ generalem auditorem, ac palatii Apostol. auditores, seu locumtenentes, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, diffiniendi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & diffiniri debere; irritum quoque, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter attentari contigerit, eisdem auctoritate & tenore similiter decernimus & declaramus.

C A P. VIII.

Regressum & accessum assentatoria facultas, quæ bona Christi restantis non Ecclesie facit, revocatur.

Paulus IV.

AD Romani Pontificis auctoritatem pertinet, ut quæ per eum consulto fiunt, suum plenarium consequantur effectum, nec prætextu ignorantie, aut alias quomodolibet cavillentur. Nuper siquidem in consistorio nostro secreto, venerabilibus Fratibus nostris S. R. E. Cardinalibus adstantibus & audientibus, decretum fecimus tenoris subsequentis. Sanctissimus Dominus noster, attendens nonnullos ex S. R. E. Cardinalibus, qui ex decreto fel. rector. Pauli Papæ III. sanctitatis suæ prædecessoris, ultra Ecclesiam tituli seu denominationis suæ, uni tantum Ecclesie cathedrali præesse, aut eam in administrationem obtinere permittuntur, ad plures cathedrales, etiam Metropolitanas, & Patriarchales Ecclesias, regressum seu accessum in diversas, sibi Apostolica auctoritate concedi obtinuisse, & in dies obtinere, ad hoc, ut regressu seu accessu hujusmodi effectum sortiente, regimini & administrationi ipsarum Ecclesiarum, seu earum regiminis & administrationis possessione, seu quasi, non habita, juri & facultati regrediendi seu accedendi hujusmodi, in favorem personarum eis gratarum & acceptarum, ad eorum libitum cedere possint, in ordinis Ecclesiastici confusionem, & dicti decreti enervationem, atque Ecclesiarum, quæ interdum personam magis utilem & idoneam requirunt, læsionem, ac Christi fidelium scandalum non modicum. Et propterea volens, quantum cum Deo potest, præmissis salubriter occurrere, statuit, decrevit, & ordinavit, quod de cætero perpetuis futuris temporibus, alicui Cardinali non nisi unus regressus seu accessus, ad Patriarchalem, seu Metro-

a Conc. Trid. sess. 25. cap. 7.

politam, vel aliam cathedralem Ecclesiam concedi possit. Et qui ex eisdem Cardinalibus ad præfens regressum seu accessum ad plures cathedrales Ecclesias habent, si præfentes in curia existunt, infra quindecim dies, si vero extra eam in Italia degunt, infra unum, reliqui vero in Gallia, Germania, aut Hispania commorantes, infra duos menses proxime futuros, unam Ecclesiam cathedralem, ad quam vigore regressus seu accessus sibi ad illam concessi, in illius eventum regredi seu accedere malint, eligere & nominare, electionemque, & nominationem hujusmodi manu propria subscriptam, & suo munitam sigillo Senescallo, seu custodi Cancellariæ Apostolicæ, per eum in quinterno ipsius Cancellariæ de verbo ad verbum describendam transmittere, ac postquam regressui seu accessui prædicto locus fuerit, infra unum mensem ex tunc computandum, si alteri Ecclesie cathedrali præferunt, aut aliam Ecclesiam cathedralem in administrationem obtinuerint, eam vel aliam, ad quam regressum, seu accessum habuerint, in manibus Romani Pontificis pro tempore existentis, absque ulteriori sibi desuper concedendo regressu vel accessu, ne hæreditariam possessionem ipsius Ecclesie usurpare velle videantur, realiter & cum affectu dimittere omnino debeant: quod si non dimiserint, ambæ Ecclesie eo ipso vacant, & utrique earum de præfule idoneo per ipsum Romanorum Pontificem providi possit. Revocans, cessans, & annullans ex nunc omnes & singulos regressus & accessus, ipsi Cardinalibus ad quacunque, præterquam per eos, ut præfertur, eligendam & nominandam cathedralem Ecclesiam, sub quibuscunque tenoribus & formis, ac cum quibusvis efficacissimis, etiam motus proprii, & certæ scientiæ, ac plenitudinis potestatis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis quomodolibet concessis, ac decernens ex nunc irritum & inane, quicquid illorum prætextu contra præmissa, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Et licet decretum ipsum per infra scriptum Secretarium nostrum, eisdem Cardinalibus, alta & intelligibili voce in dicto consistorio, lectum & publicatum fuerit, quia tamen postmodum recognovimus, per illud inconvenientibus, quæ occasione regressus & accessus hujusmodi contingunt, præsertim in eo, quod facultatem tribuunt, possessionem, seu quasi, regiminis & administrationis Ecclesiarum sub ipsis regressibus comprehensarum, propria auctoritate apprehendendi, plene provifum non esse, cum sæpius possessionem hujusmodi, etiam inscio Romano Pontifice, ad quem Ecclesiarum omnium universalis pertinet cura, apprehendant. Nos inconvenientibus prædictis occurrere, & decretum nostrum, quo ad hoc, ampliare volentes, statuimus, decernimus, & ordinamus, quod nullus Cardinalis de cætero, vigore cuiusvis regressus seu accessus ei ad quacunque cathedralem seu Metropolitanam, vel patriarchalem Ecclesiam quomodolibet concessi, etiam si sibi ex tenore ipsius regressus seu accessus libere permittatur, possessionem, seu quasi, regiminis & administrationis ejusdem Ecclesie, absque expressa nostra, seu pro tempore existentis Romani Pontificis, licentia in scriptis obtenta, apprehendere præsumat.

C A P. IX.

Beneficia in confidentiam, hoc est, certa simoniace pravitatis specie collata quibusdam, aut ipso jure incapacibus, vel nondum adhuc natis, vacant, eorumque dispositio sedi Apostolicæ reservatur.

Paulus IV.

Omnes & singulas Ecclesias, etiam Metropolitanas, & alias cathedrales, ac monasteria etiam consistorialia, prioratus, præposituras, præpositus, dignitates etiam majores, & principales, etiam conventuales, personatus,

administrationes, & officia, cæteraque beneficia Ecclesiastica, cum cura & sine cura, secularia & quorumvis ordinum regularia, etiam de jure patronatus, etiam laicorum, etiam nobilium & illustrium, etiam ex fundatione & donatione existentia, per ejusdem Romanæ Ecclesie etiam Episcopos, Cardinales, & quoscunque alios, etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiam ejusdem Camere clericos, in titulum, commendam, vel administrationem, aut alias, confidentiam jure prohibitam, cuiusvis personæ, ut præfertur, contemplatione vel intuitu, quovis modo recepta, illorum liberam collationem & dispositionem nobis & sedi Apostolicæ harum serie reservantes, ipso jure a die receptionis eorundem vacavisse, & vacare, ac fructuum & pensionum reservationes, ac facultates transferendi, & collationis beneficiorum concessionem, eis ut præmittitur factas, ac regressus, sive accessus, & ingressus concessos hujusmodi cessasse, & cessare, ac extinctos esse. Et eisdem Cardinales, seu quovis alios, a prima die receptionis beneficiorum hujusmodi, citra fructus, redditus, & proventus earundem Ecclesiarum, monasteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, ac pensiones prædictas, indebite percipere, suosque facere non potuisse, neque debuisse, sed illos omnes & singulos ad Camera eandem devolutos fuisse, & esse, illique debere, ac ipsos Cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet pervenerunt, & eorum hæredes, ad integram illorum restitutionem in utroque foro teneri, & ad id opportunis juris remediis compelli debere, auctoritate Apostolica, tenore præsentium decernimus & declaramus. Et insuper universis & singulis, tam ejusdem Rom. Ecclesie Cardinalibus, etiam Episcopis, quam Prælatibus, & clericis, & aliis prædictis, præsentibus & futuris, ne deinceps ullo unquam tempore aliquas Ecclesias, monasteria, vel alia beneficia, etiam de dicto jure patronatus, uti præfertur, existentia, aut fructus vel pensiones, aut regressus seu excessus in confidentiam prædictam, aut ad effectum reservationum hujusmodi, sibi postmodum cedentibus procurandum, recipere præsumant: Cardinalibus videlicet & aliis Prælatibus hujusmodi, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub interdicti ingressus Ecclesie, reliquis vero sub majoris excommunicationis lætæ sententiæ poenâ, per contrafacientes eo ipso incurrenda, a qua nisi a nobis, aut Romano Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo constituti, absolvi nequeant, districtius inhibemus.

C A P. X.

Causa beneficiorum in confidentiam collatorum, sedi Apostolicæ discussiendæ reservantur.

Pius V.

AD aures nostras non sine animi nostri displicentiæ pervenit, ut nonnulli sacros canones parvipendentes, non vereantur in animarum suarum perniciem, Ecclesias etiam cathedrales, & Metropolitanas, monasteria, prioratus, & alia beneficia secularia & regularia in confidentiam, quam simoniacam pravitatem sapere non ignorant, acceptare, & retinere, seu illa in viam regressuum sive accessuum & ingressuum sic eis concessorum, & effectum, ut ajunt, fortiosem consequi & habere velle. Nos, qui post nostram ad summi Apostolatus apicem divina favente clementia assumptionem, inter alias nobis imminentes curas, hoc præcipue & maxime cordi habuimus, prout habemus, hujusmodi confidentias de medio tollere, & in sua pertinacia circa hujusmodi Ecclesiarum, monasteriorum, & beneficiorum detentionem, seu asecutionem, persistentes, nisi respiciant, debitis nobis visis poenis plectere, ac unicuique prout ex nostro universali & pastoralis officio tenemur, in

his

his iustitiam ministrare, & ne abusus vel potius delictum huiusmodi ulterius fidelium animas illaqueatas tenendo progrediatur, omni debito, & celeri remedio providere volentes: motu simili, &c. ac ex nostra certa scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, præmissorum omnium cognitionem, & literarum prædictarum executionem, nobis & successoribus nostris Romanis Pontificibus canonice intrantibus reservantes. Prout harum serie reservamus, omnes & singulas confidentiarum huiusmodi, contra quoscunque etiam ejusdem S. R. E. Cardinales, Archiepiscopos, Episcopos & alios quoscunque, coram quibuscunque iudicibus, etiam ad hoc specialiter delegatis, etiam sacri Palatii Apostolici causarum auditoribus, ac S. R. E. Cardinalibus motas, & pendentes, in eisdem statu, & terminis, in quibus reperiuntur, ac etiam alias quascunque similibus confidentiarum causas, contra supradictos, & alios quoscunque de cetero movendas, seu ad nos quomodolibet deferendas, per nos summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu & figura iudicii, sola facti veritate inspecta, etiam per viam inquisitionis, seu ex nostro officio, aut alias nobis expedire videbitur, procedendo, audiendas, cognoscendas, decidendas, sineque debito terminandas, & totaliter exequendas, ad nos avocamus, decisionique & terminationi per nos super illis faciendæ appellatione quacunque, etiam alias de iure admittibili reiecta, & postposita, standum, ac acquiescendum, & omnino parendum, & obediendum fore statuimus, & ordinamus, sicque mentis, & voluntatis nostræ incommutabilis esse dicimus, decernimus, & declaramus. Certificantes, prout certificamus, & attestamus omnibus, & singulis supradictis, in ipsis causis, eos in eorum præsentis iuribus, & aliis, quæ coram nobis dicere & allegare, seu prætereendere voluerint, audiendo, iustitiam, ut par est, nos ministrare paratos existere.

C A P. XI.

Retinendum beneficia in confidentiam detegitur abusus, & extinguitur poene sanctorum metu.

Idem.

FRæquentius plurium querelis pridem concitati, quod Iudices in causis confidentiarum expediendis remissiores essent, omnes & singulas causas factas, ubicunque, & inter quoscunque motas, ad nos advocavimus, ac omnimodam huiusmodi causarum præsentium & futurarum, rerumque omnium ex ipsis resultantium cognitionem, nobis & successoribus nostris reservavimus, & super quibusdam coram nobis processum fuisset, variis inde, nec levibus conjecturis intelleximus, vitium quidem confidentiæ occulte irrephisse, sed plerisque causis præsumptiones & conjecturas, quæ ad illud probandum deducuntur, minime sufficere, ejusque rei causa plurimos, qui ante literarum prædictarum editionem huiusmodi confidentias exercebant, ubi cognoverunt obstructam veritatem, propter difficultates probandi in iudiciis confidentias ipsas, contempta constitutione prædicta, Ecclesias, monasteria, & beneficia sic recepta, ut prius retinere, alios fructus, pensiones, & alias res accipere, alios eorum exemplo ad similia & graviora fidentius commoveri. Multi enim ipsa beneficia iure retinere nequeunt, alii ne cogantur ad sacros ordines, ad residentiam, ad incedendum habitu clericali, ut ad bellum proficiscantur, ut inimicos occidant, alii ut alieno nomine lites agant, aut defendant, alii propter crimina incapaces, quidam ut purgato delicto, vel absolute condecuta, illa repetant, eadem in alios deponunt, & in plerisque fructus ipsorum aut eis ministrantur, aut quibus ipsi statuunt, sæpe laicis, & inhabilibus, plerique vel senes, vel infirmi, ut beneficia in domibus suis perpetuent, illa renunciantur & renunciant in alios, qui vel profanam familiam cedentium de fructibus Ecclesiasticis alant, vel illa etiamnum infantibus, aut nascituris asservent, facto

interdum circuitu retrocessionis, cum reservatione fructuum, aut aliarum rerum, aut accessu, præsertim ab illis, qui præstandorum iurium cameræ Apost. sunt immunes, alii aut incapaces, aut aliis beneficiis Ecclesiasticis onusti, aut Ecclesiastico ordini sese mancipare refugientes, aut mere laici, beneficia Ecclesiastica aliis conferenda procurant, ut de illis postmodum ad libitum suum disponatur, fructus etiam percipientes illorum. Ad hæc plerique ordinarii, & alii collatores, ac etiam patroni laici curant deponenda beneficia, ut fructus, seu pensiones capiant eorundem, alii se faciant ministrari. Alia item per multa ejuscemodi admittuntur, quibus immaculata rerum divinarum puritas impie violatur, disciplinæ Ecclesiasticæ nervus dirumpitur, & imminens patratum exitum animarum. Quare nos volentes periculofam talium audaciam novi juris subsidio cohibere, præsentium auctoritate statuimus, ut si quis, quacunque auctoritate Ecclesiam, vel monasterium, aut aliud beneficium Ecclesiasticum quacunque ex resignatione, vel cessione cujuscunque persone simpliciter, aut cum circuitu retrocessionis, cum regressu, vel accessu, etiam sola mittentis intentione receperit, ut illa vel illud, etiam in eventu regressus, vel accessus, eidem dimittenti, vel alteri postea conferatur, aut illius fructus, vel eorum pars, alii vel aliis concedantur, vel pensiones solvantur ex eisdem, hæc confidentia censeatur. Itidem si ordinarius, vel alius collator contulerit antehac, aut conferat in futurum beneficium Ecclesiasticum quovis modo vacans, ea conditione tacita, vel expressa, ut postea in alterum, pro arbitrio collatoris, seu alterius cujuscunque contra juris communis ordinationem disponatur, sive ut de eo provisus, fructus illius, vel partem, ad utilitatem vel libitum conferentis vel decedentis, aut alterius relinquat, & remittat, seu pensionem illi vel illis, quem vel quosidem collator, aut cedens, vel alius, per se vel alium, scripto aut verbo, iusserit seu significaverit, persolvat, & pariter, si a patrono etiam laico, vel alteri præsentatori, seu electori contigerit, aut contingat id fieri. Ad hæc, si clericus prædictæ Cameræ, aut Cardinalis, aut alius a solutione iurium ipsius Cameræ, vel etiam Cancellariæ Apostolicæ exemptus, post resignationem vel cessionem alicujus extranei, de Ecclesia, monasterio, vel alio beneficio Ecclesiastico in se, Apostolica vel alia auctoritate factam & admissam, illam vel illud, etiam confectis literis Apostolicis, & possessione apprehensa, in eundem resignantem vel cedentem, modico spatio interjecto, veluti duorum aut trium mensium, retrocefferit, aut retrocedat in futurum, & ex illa retrocessione fructus Ecclesiæ, seu monasterii, aut beneficii, vel eorum pars, seu pensio, seu quid aliud super illis reservatum, aut regressus, seu accessus, & ingressus ad illam vel illud, ipsi clerico, vel Cardinali, aut alii exempto sit, fueritve concessus. Postremo si quis crimine aliquo absolutus, aut cum quo super irregularitate dispensatum est, denuo receperit quacunque auctoritate Ecclesiam, monasterium, vel aliud beneficium Ecclesiasticum, quod ante vel post commissum delictum aut contractam irregularitatem dimiserit, in quibus horum casuum confidentia pravitatis sit contracta, casusque huiusmodi literis prædictis comprehendantur, ac si illis speciatim expressi fuissent, licet ipsum confidentiæ crimen alterius tantum partis conscientia sit admissum.

C A P. XII.

Confidentiarum casus, conjectura, & præsumptiones legitime, ad in talium abusum reos pronuntiandum sententiam.

Idem.

AD probandum plane confidentiarum abusum, inter alias, etiam hæc præsumptiones & conjecturæ habeantur legitimæ, videlicet, si quis post cessam ab se Ecclesiam,

siam, vel monasterium, aut beneficium, & publicam resignationem, seu cessionem, captamque a successore possessionem, sese in illa, vel illo, seu rebus illius, per se vel alium, seu alios de facto ingesserit, aut fructus perceperit, aut quicunque successori illi, vel ejus propinquis ipsos, aut partem aliquam remiserit eorundem, si recipiens beneficium constituerit dimittentem, vel ejus parentes, aut propinquos, procuratores ad percipiendum, vel locandum fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit. Si vel sola procuratoris depositione, vel libris rationalibus mensuriorum ex parte dimittentis, expeditio, quæ personam recipientem concernit, prosecuta sit, simulque expensæ pro ea necessariæ ab illo factæ fuerint. Denique, si quis pro concessione alicui facta, quacunque auctoritate, de beneficio Ecclesiastico per se, vel alium, seu alios intercefferit, vel alias in negotio concessionis sese immiscuerit quoquo modo, deinde aliquid de fructibus talis beneficii de facto, etiam per manus professoris, ac etiam simplicis donationis titulo perceperit, seu de illo postmodum ad voluntatem intercessoris fuerit dispositum quandocunque. Testes autem de quaque re singulares singulas probare & valeant præsumptiones, & conjecturas pluresque huiusmodi præsumptiones & conjecturæ plenam probationem faciant in prædictis. Ceterum criminosi, & ceteri omnes, qui ad perhibendum in casibus simoniaci testimonium recipi possunt, ad prædicta omnia admittantur.

C A P. XIII.

Confidentia criminis rei arcentur ab omni dignitate & beneficii Ecclesiastici jure, & excommunicationis sententia vincuntur.

Idem.

NE quis vana fiducia fretus non intendendi contra se iudicii, in crimine confidentiæ beneficiorum perseveret, utque hoc malum gravioris censura stimulo usquequaque prohibeatur, omnes & singulos, qui huc usque Ecclesias, monasteria, beneficii, fructus, pensiones, aliaque res, intercedente hoc confidentiæ vitio receperunt, ac retinent, nisi statim ad se reversi, & respicientes, celeri dimissione sibi popexerint, & quicquid tala admiserint in futurum, etiam omnibus, & singulis aliis Ecclesiis, Monasteriis, dignitatibus, administrationibus, officiis, & beneficiis obtentis, quæ pariter sub dicta reservatione comprehendi volumus, necnon fructibus, pensionibus, & alii rebus Ecclesiasticis, ac etiam Romanæ Curie, & aliis officiis temporalibus præsentium auctoritate privamus, & ad futura inhabiles decernimus, & in iuris subsidium, excommunicationis sententia innodamus, a qua nullus nisi in mortis articulo constitutus, ab alio quam a Romano Pontifice, absolutionis beneficium valeat obtinere. Nos enim advocacione causarum huiusmodi, & reservatione cognitionis illarum, rerumque omnium inde emergentium, nobis, & prædictis successoribus, ut prædictum est, facta causis illis duntaxat exceptis, quæ jam coram nobis pendere noscuntur, ac etiam iis, quas ratione Ecclesiarum, & monasteriorum, quorum dispositio in consistorio fieri consuevit, aut debet, itemque contra ordinarios, collatores, Episcopos, & alios superiores prælatos etiam Cardinales, haberi contigerit, uti jam aliis nostris literis statutum est, audiendis, decidendis, & terminandis, harum serie prorsus relaxata, decernimus: ita deinceps quoscunque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum palatii Apostolici auditores, ac prædictæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & ipsorum cuicunque quavis aliter iudicandi, & interpretan-

a Singulare testimonium, quod hoc local Pont. approb. regulariter alias non probat. c. nihilominus. & in gl. 3. q. 9. & in c. tam literis de rest. Anchar. in consil. 266. Hyppolyt. in pract. in §. diligenter. Felin. in c. licet. de rest. Cor. 1. in consil. 286. vol. 3. Alex. consil. 3. vol. 1. Jaf. in repet. l. admone. di. ff. de jurejur.

di facultate, & auctoritate ubique iudicari, interpretari, & diffiniri debere, necnon irritum, & inane quicquid sen-ter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca omnibus locorum ordinariis districtius injungimus, ut in suis quisque Ecclesiis, civitatibus, diocesis, & locis etiam exemptis ad prædicta studiose attendant, & quatenus illis relaxavimus, in delinquentes severe animadvertant, si divinæ majestatis iudicium, dictæque sedis censuram voluerint evitare. In ceteris vero causis & negotiis (nobis, & prædictis successoribus exceptis) eosdem locorum ordinarios præsentium auctoritate delegamus, ut gratia, & favore postpositis, pro se quisque, cum venerit usus, contra prædictos omnes sub ipsa exceptione comprehensos, diligenter inquirent, suoque inquisitiones omnes sigillo obsignatas, ad prædictam sedem quamprimum transferant, ut nos & prædicti successores in causis huiusmodi procedentes, quod iustum fuerit, decernamus.

C A P. XIV.

Coadjutoria tolluntur, prohibeturque, ne his expeditiones Camera Apostolica suffragentur.

Idem.

ROMANI Pontificis providentia circumspicte nonnunquam gelta per prædecessores suos, rationabilibus & honestis suadentibus causis moderatur & revocat, prout id Ecclesiarum indemnitati conspicit in Domino expedire. Hinc est, quod nos volentes omnem hereditariam a beneficiorum Ecclesiasticorum successionem de Ecclesia Dei tollere, ac libertati beneficiorum huiusmodi providere, & ut de persona magis utili & idonea, prout requiritur, facilius providere valeat, omnes & singulos regressus, accessus, etiam eventuales, aut poenales, ac coadjutorias etiam de consensu, aut alias quomodolibet, sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis efficacissimis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, clausulis irritantibus, & aliis decretis quomodolibet per quovis Romanos Pontifices prædecessores nostros, ad beneficia Ecclesiastica, cum cura & sine cura, secularia, & quorumvis ordinum regularia, etiam si secularia, canonicatus, & præbendæ, dignitates, personatus, administrationes, vel officia in cathedralibus, etiam Metropolitanis, aut collegiatis Ecclesiis, & dignitates ipsæ in cathedralibus etiam Metropolitanis, post Pontificales majores, seu collegiatis Ecclesiis huiusmodi principales, regularia vero beneficia huiusmodi, monasteria etiam consistorialia, Prioratus, Præposituræ, dignitates etiam conventuales, personatus, administrationes, vel officia etiam claustralia, ac hospitalia, præceptorias etiam hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani, etiam quarumvis aliarum militiarum, quibusvis personis cujuscunque status, gradus, ordinis, & conditionis existentibus, etiam Episcopali, Archiepiscopali, Patriarchali dignitate, aut Cardinalatus honore pollentibus concessos, super quibus literæ Apostolicæ integraliter hætenus expeditæ non fuerunt, etiam si in pluribus nostris, aut penes Summatorem nostrum reperivntur, motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, auctoritate Apostolica, tenore præsentium revocamus, cassamus, abolemus. Mandatis dilectis filiis nostris Vicecancellario, & dicto Summatori, cæterisque officialibus tam Cancellariæ Apostolicæ, quam Cameræ nostræ, ad quos spectat, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ poena, ne in futura super dictis gratiis, accessus, regressus, & ingressus, necnon coadjutoriarum literas expediant aut relaxent. Romæ prid. Id Septembr. 1571.

Bene.

a Concil. Trident. præd. sess. 25. c. 7.

CAP. XV.

Beneficiorum impetrationes vacantium vera rei totius narratione expediri debent, ne invalida ac irrita habeantur.

Paulus III.

At tendentes malitiis hominum non esse indulgendum, sed potius obviandum, volumus, quod de cetero impetrantes beneficia a Ecclesiastica cujuscunque qualitatibus, per privationem & amotionem, vel alias propter commissam, excessum, & crimina vacantia vel vacatura, in supplicatione desuper porrecta excessus & crimina ipsa ac eorum qualitates, necnon modos & causas tales, ex quibus de jure privato incurra aut facienda censeatur, & similiter impetrantes, etiam per modum devolutionis beneficia, tanquam certo modo vacantia, & ab aliis etiam non senio confectis, nec infirmitate aut impedimento detentis, tanquam nullo seu minus canonico titulo possessa, modum vacationis illorum in supplicatione desuper porrecta specificis & determinate ac dispositive exprimere teneantur, & antequam decretum citationis a iudice, cui causa commissa fuerit, per se vel procuratorem eorum petant, coram eo juramentum, quod credunt ea, quae sic expresse sunt, vera esse, & posse ea probare, corporaliter praestare, & deinde excessus & crimina, aut modum vacationis hujusmodi proponere, & deducere, & intra octo dies observationem termini ad articulandum, per eum vel per procuratorem suum, suo ordine & loco, ita quod si ipse terminus sic non servetur, dicti octo dies, post observationem terminum, secundo loco servati, quicumque is fuerit, cucurrisse censeatur, factam immediate sequentes probare, necnon extunc infra annum, similiter a die impetrationis eorum computandum, causam contra eosdem possessores, usque ad diffinitivam sententiam prolationem inclusive, prosequi debeant, & teneantur.

Quodque impetrationes de beneficio, tanquam per privationem, & amotionem, vel alias propter commissam, excessus & crimina vacantibus, vel vacaturis, absque causa seu causarum privationis & amotionis, aut excessum & criminum vacationem hujusmodi causantium, necnon tanquam de certo modo vacantibus, etiam per modum devolutionis, absque modi vacationis specifica expressione, etiam praetextu quarumcunque clausularum quomodolibet implicitarum, & quantumcunque praegnantium, etiam quod causa, & excessus, ac crimina, necnon modi vacationis hujusmodi, in literis pro expressis habeantur, vel etiam dispositive exprimi possint, disponentium in supplicationibus insertarum eidem impetrantibus nullatenus suffragentur, & quaecunque surrogationes per ipsos impetrantes de beneficiis, quae etiam cum hujusmodi expressione impetraverint, tanquam litigiosis, in iure, vel ad jus eorum, quos hujusmodi excessus, & crimina perpetrasset, aut quorum beneficia per devolutionem, aut alias certo modo vacasse narraverint, a sede Apostolica, vel legatis ejus, quomodolibet impetranda, seu etiam motu proprio concedenda, nisi quod impetrantes excessus, & crimina, aut modum vacationis hujusmodi, intra dictos dies reservationem dicti termini ad articulandum factam, quoad excludendos, post dictos dies, ipsos impetrantes, approbatione excessum, seu criminum, aut modi vacationis praedictorum nihil operari volumus contra possessores beneficiorum, quae impetraverint, probaverint, etiam si alia ex-

a Beneficiorum impetratio canonica, & quae ab omni obreptione & irreptione aliena est, exprimit qualitatem vacationis, ut si vacat per obitum vel per resignationem. gloss. in Clement. 1. in verbo, quamvis, de praeben. Joan. And. & Gemin. in c. susceptum, de rescript. in 6. lapsus. alleg. 6. col. 2. Felin. in cap. in nostra, num. 37. de rescript. Rot. decis. 24. de rescript. in novos. Joan. de Selva. tract. de benefico. parte 3. q. 11. 20.

cessus & crimina, privatione aut privationis declaratione digna, etiam ante lapsum dierum octo dierum probaverint, nullius sint roboris vel momenti.

Quodque surrogationes hujusmodi, si ii, contra quos hujusmodi impetrationes fient, in itinere propter id suscepto, quod post executionem citationis, etiam per editum factae, etiam de dierum citationum notitia aliter non apparuerit, propterea attentatum praesumatur, defuncti fuerunt, etiam si senes, aut valetudinarii, seu impediti, ut praefertur, non extiterint, aut etiam ii, contra quos hujusmodi impetrationes fient, morte violenta decesserint, licet nullum penitus argumentum, aut nulla conjectura habita fuerit, quod colligans id fecerit, aut de tali morte culpabilis, seu conscius fuerit, locum non habeant. Et si post lapsum dicti anni, vel etiam eo durante, & istis octo diebus, post dicti termini ad articulandum, absque probatione praedictorum excessum seu criminum, aut modi vacationis per ipsos impetrantes, vel eorum procuratores, observationem, ipsos contingat possessores dierum beneficiorum, seu aliquos ex eis decedere, aut eorum beneficia simpliciter, vel ex causa permutationis, aut alias quomodolibet, in Romana Curia, vel extra eam, vacare non censeantur, propterea beneficia ipsa litigiosa, de hujusmodi beneficiis sic vacantibus provideri, & alias libere disponi possit, in omnibus & per omnia, ac si contra dictos possessores aliquis modo praemissa mora non fuisset. Et nihilominus impetrantes praedicti, ad ambita beneficia hujusmodi obtinenda, censeantur perpetuo inhabiles, necnon vexatae parti omnia damna, interesse, & expensas persolvere teneantur, ac omnibus & singulis beneficiis Ecclesiasticis, per eosdem impetrantes obtentis, se triennio suspensos invenerint. Quibus, si se in eis propria temeritate inecerint, ipso jure privati sint, ac calumniose de perjurio, juxta canonicas sanctiones, puniantur. Decernens novas provisiones super impetrationibus praedictis pro tempore, etiam antequam dicti octo dies elapsi fuerint, iis, in quorum favorem emanaverint, in fraudem hujusmodi constitutionis non suffragari. Et si iis, qui impetrationes modo praedicto fecerint, beneficia sic impetrata resignaverint, quomodocunque id fecerint, illis, quibus de beneficiis hujusmodi per resignationem de eis factam & admissam provisum fuerit, praesenti constitutioni subjacere, & in eodem statu, in quo dictus resignans tempore hujusmodi resignationis erat, quoad hoc censeatur & esse.

TITULUS XI.
DE RESERVATIONIBUS.
CAP. I.

Beneficia sedi Apostolicae reservata quovis modo vacantia, & vacatura, semper manent affecta, & summi Pontificis dispositioni subdita.

Paulus II.

Cum nonnulli Romani & Pontifices per diversas eorum constitutiones, quas suo tempore duntaxat durare voluerunt, quaecunque beneficia Ecclesiastica, quae sui & sanctae Romanae Ecclesiae viventium, & tunc existentium Cardinalium familiares, continui commensales obtinebant, & in posterum obtinerent, eorum familiaritate durante, etiam si ab ipsa familiaritate per obitum Cardinalium eorundem vel alias recessissent, necnon quae etiam fructuum & proventuum Camerae Apostolicae debitorum collectores, & qui ipsorum praedecessorum temporibus sua officia exercerent, uniti subcollectores, durantibus eorum officiis obtinebant, ac in quibus

a Haec constitutio eadem est, quae habetur in extravaganti. 1. ad Roma. de concess. praeben.

quibus vacaverint, cum irritantis appositione decreti: & deinde praedecessoribus ipsis sublati de medio, ac eorum beneficiorum occurrentibus vacationibus, inter utriusque juris interpretes, etiam officiales Romanae Curiae, saepenumero haestitatum extiterit, an beneficia hujusmodi, propter reservationem & decretum praedicta, reservata vel affecta remanserint, ita quod nullus praeter Roman. Pontif. de illis disponere potuerit, sive possit: reservatione & decreto obstitentibus supra dictis. Ac propter ambiguitatem hujusmodi, varias quoque jurisperitorum opiniones & disceptiones ipsas, advertemus plerumque pro reservatione & affectatione praemissis, interdum vero econtra pronunciatum & diffinitum fore. Nos, qui vigilis more pastoris, semper his maturo providendum esse consilio non indigne censuimus: & propterea in singulis causis, super quibusvis beneficiis Ecclesiasticis, eandem ambiguitatem quomodolibet concernentibus, usque ad nostrum beneplacitum super sedere mundavimus: cupientes, quemadmodum nostro incumbit officio, dubiis hujusmodi finem imponere, subditorum dispendiis, & ne lites fiant penitus immortales, de opportuno remedio providere, felicis recordationis Urbani quinti, Gregorii IX. & Bonifacii VIII. Romanorum Pontificum etiam praedecessorum nostrorum, qui ad submovenda altercationum fomenta, & ambiguitates hujusmodi lucidandas, declarationes similes per suas literas ediderunt, vestigiis inhærendo, ac provide considerantes effectum, per reservationem manusque appositionem eorundem praedecessorum in dictis beneficiis in esse productum, per obitum nequaquam censeari debere revocatum, Romani quoque Pontificis manus appositionem praedictam, tantae efficacitatis, tantaeque virtutis existere, ut si & literae Apostolicae super provisionibus beneficiorum aut de providendo mandatis, in quibus decretum, & reservatio hujusmodi apponuntur, ex aliqua causa suum debitum non sortiantur effectum, facultatem tamen providendi de beneficiis taliter reservatis, quibuscunque aliis fuisse ademptam, hujus perpetuae & irrefragabilis constitutionis edicto, de venerabilium fratrum nostrorum sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium consilio, omnia & singula beneficia Ecclesiastica secularia, & cujusvis ordinis regularia, etiam si praepositatus, canonicatus, praepositurae & praebendae, dignitates, personatus, administrationes, vel officia fuerint, & ad illa consueverint qui per electionem assumi, eisque cura imminet animarum, ut praemittitur reservata, & per Romanos Pontifices successores nostros canonice intrantes in posterum reservanda, actu quovis modo vacantia, & in antea vacatura, per hujusmodi reservationem, & decretum mansisse & remanere semper affecta, nullumque de illis, cum primum haec de re contingerit, praeter eundem Romanum Pontificem ea vice quovis modo disponere potuisse, sive posse, harum serie decernimus pariter & declaramus, quod tam in pendentibus, etiam per appellationem, quam in futurum super eisdem beneficiis, ut praemittitur, reservatis committendis causis, per dilectos filios, magistros Capellanos nostros, & causarum palatii Apostolici auditores, atque alios quoscunque delegatos, & iudices ubilibet inviolabiliter observari, & secundum praemissa, nec aliter sententari, & diffiniri volumus, atque mandamus eis, & eorum cuilibet, quavis alia super praemissis interpretandi facultate sublata.

CAP. II.

Fructus beneficiorum reservatorum seu affectorum, a die vacationis, usque ad diem provisionis, Apostolica Camera adscribuntur.

Pius IV.

Cupientes malitiis nonnullorum, qui in possessione monasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesiastico-

rum dispositioni Apostolicae reservatorum pro tempore vacantium, sine iusto titulo, ac sine literis Apostolicis, ut illorum fructus durante vacatione hujusmodi usurpent, se intrudere non verentur, occurrere, & Camerae nostrae Apostolicae gravissimis oneribus in aliqua parte sublevandis, quantum eum Deo possumus, consulere, motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicae potestatis plenitudine, omnes & singulos fructus, redditus, & proventus, ac jura, obventiones, & emolumenta quaecunque, quomodolibet & qualitercunque nuncupata, omnium & singulorum monasteriorum, etiam consistorialium, & beneficiorum Ecclesiasticorum, cum cura & sine cura, secularium & quovisvis ordinum regularium, nobis & sedi Apostol. tam per constitutiones Apostolicas, quam Cancellariae Apostolicae regulas editas & edendas, seu alias quomodolibet, & ex quavis causa generaliter, vel specialiter reservatorum, seu affectorum, in partibus Italiae, in quibus collectores & subcollectores spoliatorum, & jurium Camerae Apostolicae praedictae esse consueverunt, ac earum civitatibus, & dioecel. consistentium, per obitum, & alias quovis modo, praeterquam per decessum illa obtinentium, pro tempore vacantium a die ipsorum monasteriorum & beneficiorum vacationis, pro rata temporis, usque ad diem provisionis seu commendae, de eisdem beneficiis & monasteriis per nos faciendae, de qua per literas nostras sub plumbo, & non aliter, constare debere volumus, eidem Camerae auctoritate Apostolica, tenore praesentium reservamus, applicamus, incorporamus, & appropriamus, illaque ei reservata, applicata, incorporata, appropriata esse statuimus.

CAP. III.

Menses Apostolicae sedi reservati, Episcoporum alternativa residentium non obsunt.

Gregorius XIII.

Sanctissimus in Christo Pater. & Dominus Gregorius (divina providentia) Papa XIII. cupiens pauperibus clericis, & aliis benemeritis personis providere, omnia beneficia Ecclesiastica, cum cura & sine cura, secularia, & quorumvis ordinum regularia, qualitercunque qualificata, & ubicunque existentia, in mensibus Julii, Augusti, Octobris, Novembris, Januarii, Februarii, Aprilis & Maji, usque ad quinquennium a die publicationis praesentis constitutionis computandum extra Romanam Curiam, alias quam per resignationem quocunque modo vacatura, ad collationem, provisionem, praesentationem, electionem, & quamvis aliam dispositionem quorumcunque collatorum & collatricum secularium, & quorumvis ordinum regularium, (non tamen S. R. E. Cardinalium, aut illorum sub concordatis, inter sedem Apostolicam, & quoscunque alios initis, & per eos, qui illa acceptare & observare debuerunt, acceptatis & observatis, quae laedere non intendit comprehensorum quomodolibet pertinentia) dispositioni suae generaliter reservavit. Volens in supplicationibus, seu concessionibus gratiarum, quae in dictis beneficiis tunc vacantibus, etiam motu proprio fient, de mense, in quo vacaverint, dispositive mentionem fieri, alioquin gratias nullas esse, ac privilegia & indulta Apostolica disponendi de hujusmodi reservationibus nunquam comprehendantur, etiam cum quibusvis derogatoriis, ac fortioribus, efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, quibusvis personis & collegiis, cujuscunque dignitatis, gradus, ordinis, & conditionis existentibus, quomodolibet concessa, adversus reservationem hujusmodi interim suffragari.

Insuper Sanctitas sua ad gratificandum Patriarchis, Archiepiscopis & Episcopis intenta, ipsis, quamdiu apud Ecclesias aut dioeceses suas personaliter resederint

R r r r

du-